

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžrk/17/2018
Identifikačné číslo spisu: 4016200329
Dátum vydania rozhodnutia: 21.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4016200329.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky súd v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci žalobkyne: X. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ž. XXXX/X, B., právne zastúpená: LawService, s.r.o., so sídlom Stráž 3/223, Zvolen, IČO: 36 861 723, proti žalovanému (sťažovateľovi): Okresný úrad Nitra, odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností, Štefánikova trieda 69, Nitra, za účasti: T. U., nar. XX. XX. XXXX, O. XXX/X, Z. - L., zastúpená Mgr. Milošom Glesgom, Horná 1, Nitra, o správnej žalobe zo dňa 07. 04. 2016 proti rozhodnutiu - oznámeniu žalovaného č. OU-NR-OOP5-2016/006595-2, Vb 14/2016-2 zo dňa 28. 01. 2016 a rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. V 5838/2015-16 zo dňa 18. 11. 2015, o kasačnej sťažnosti proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/86/2016-82 zo dňa 17. januára 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom n e p r i z n á v a právo na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom súde

1. Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 11S/86/2016-82 zo dňa 17. januára 2018 podľa § 191 ods. 1 písm. c/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zrušil oznámenie žalovaného č. OU-NR-OOP5-2016/006595-2, Vb 14/2016-2 zo dňa 28.01.2016 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalobu v časti o zrušenie rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru č. V 5838/2015-16 zo dňa 18.11.2015 krajský súd odmietol podľa § 98 ods. 1 písm. c/ SSP. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

2. Oznámením o vybavení podania č. OU-NR-OOP5-2016/006595-2, Vb 14/2016-2 zo dňa 28.01.2016 žalovaný, ako druhostupňový správny orgán, vyrozumel žalobkyňu, že jej odvolanie proti rozhodnutiu Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor č. V 5838/2015-16 zo dňa 18.11.2015 o zastavení

katastrálneho konania o návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, bolo podané oneskorene, po márnom uplynutí zákonnej 15-dňovej lehoty. Žalovaný poukázal na to, že rozhodnutie Okresného úradu Nitra, katastrálny odbor bolo žalobkyni v zmysle § 24 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) doručené dňa 04.12.2015 fikciou doručenia (nevyzdvihnutím zásielky do troch dní od uloženia), aj keď si ho táto prevzala následne aj fyzicky dňa 14.12.2015. Lehota na podanie odvolania tak podľa žalovaného žalobkyni uplynula dňa 21.12.2015, kedy bolo najneskôr možné podať včasné odvolanie. Žalobkyňa však svoje odvolanie podala osobne až dňa 22.12.2015.

3. Krajský súd dospel k záveru, že žalovaný nesprávne posúdil odvolanie žalobkyne ako oneskorene podané. V odôvodnení rozsudku poukázal na to, že z doručeny pripojenej k rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa zo dňa 18.11.2018 vyplýva, že predmetné rozhodnutie bolo doručované žalobkyni doporučene do vlastných rúk s opakovaným doručovaním prvýkrát dňa 30.11.2015 (neúspešne), opakovane dňa 01.12.2015, pričom zásielka bola uložená dňa 01.12.2015. Počas plynutia odbernej lehoty si žalobkyňa predmetnú zásielku osobne prevzala dňa 14.12.2015. Krajský súd tiež zdôraznil, že z novej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp.zn. 3Sžp/6/2013 zo dňa 17. septembra 2013, sp.zn. 4Sžo/67/2014 zo dňa 6. októbra 2015, sp.zn. 4Sžo/85/2015 zo dňa 1. marca 2016, sp.zn. 3Sžo/101/2015 zo dňa 30. marca 2016, sp.zn. 6Sžo/81/2015 zo dňa 25. januára 2017, sp.zn. 3Sžo/245/2015 zo dňa 25. apríla 2017) vyplýva, že faktické doručenie zásielky je uprednostnené pred jej fiktívnym doručením v zmysle § 24 ods. 2 správneho poriadku v znení účinnom do 30. júna 2017, a to s akcentom na princíp právnej istoty. Krajský súd poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Sžo/101/2015 zo dňa 30. marca 2016, v ktorom najvyšší súd okrem iného uviedol, že k aplikácii ustanovení náhradného doručenia môže dôjsť iba v prípade, že nedošlo k reálnemu doručeniu a pokiaľ doručienka, z ktorej správny orgán vychádza, preukazuje súčasne reálne doručenie, správny orgán už skutočnosti týkajúce sa náhradného doručenia neskúma.

4. Krajský súd ustálil, že lehota 15 dní na podanie odvolania začala žalobkyni plynúť dňom 15.12.2015 a uplynula dňa 29.12.2015, a preto odvolanie žalobkyne podané dňa 22.12.2015 bolo podané včas a je povinnosťou správneho orgánu o ňom meritórne rozhodnúť.

5. K návrhu žalobkyne na preskúmanie a zrušenie rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru krajský súd uviedol, že na preskúmanie tohto prvostupňového rozhodnutia nie sú splnené zákonom ustanovené podmienky a žaloba bola v tejto časti podaná predčasne. Uvedené rozhodnutie zatiaľ nenadobudlo právoplatnosť, v dôsledku čoho žaloba v tejto časti smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom súdneho prieskumu.

6. K námietke žalovaného, vznesenej v jeho vyjadrení zo dňa 4. júla 2016, že nie je úplne zrejmé, kto by mal byť žalovaným, správny súd poukázal na § 2 ods. 1, 3, 5 zákona č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 180/2013 Z.z.“), podľa ktorých okresný úrad je miestnym orgánom štátnej správy. Štátnu správu vykonáva odbor okresného úradu alebo organizačný útvar odboru okresného úradu určený podľa odseku 6, ak § 7 neustanovuje inak. Okresný úrad má spôsobilosť byť účastníkom súdneho konania a exekučného konania a samostatne konať pred súdom v rozsahu svojej pôsobnosti. Na základe cit. ustanovení zákona č. 180/2013 Z.z. mal za zrejmé, že Okresný úrad Nitra, ktorý označila žalobkyňa za žalovaného, má spôsobilosť byť účastníkom súdneho konania, pričom oznámenie o vybavení podania zo dňa 28.01.2016 vydal Okresný úrad Nitra, odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností a rozhodnutie zo dňa 18.11.2015 vydal Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor, teda organizačné útvary - odbory vykonávajúce štátnu správu na príslušnom úseku štátnej správy, organizačne podliehajúce Okresnému úradu Nitra. Konštatoval, že pokiaľ teda žalobkyňa označila za žalovaného Okresný úrad Nitra, ktorý má spôsobilosť byť účastníkom súdneho konania a žalobou napadnuté rozhodnutia boli vydané odbormi spadajúcimi pod tento orgán štátnej správy, bol žalovaný označený správne.

7. Následne uviedol, že obdobným spôsobom ako doručovanie rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa správny súd posudzoval i otázku doručovania oznámenia žalovaného a otázku včasnosti podania

žaloby. Vychádzal pritom zo zistení vyplývajúcich z pripojenej doručky k tomuto oznámeniu, z ktorej vyplýva, že žalobou napadnuté oznámenie o vybavení podania 28.1.2016 bolo žalobkyňou fyzicky prevzaté dňa 10.02.2016. Prevzatiu zásielky však predchádzal postup doručovateľa vyznačený na doručke, podľa ktorého prvý pokus o doručenie oznámenia bol vykonaný dňa 03.02.2016, opakované doručenie bolo vykonané dňa 04.02.2016 a deň uloženia zásielky je vyznačený dňom 04.02.2016. Zásielka však bola fyzicky prevzatá žalobkyňou dňa 10.02.2016. Dvojmesačná lehota na podanie žaloby uplynula dňom 11.04.2016, a keď žalobkyňa podala žalobu osobne na príslušný súd dňa 07.04.2016, urobila tak v zákonom stanovenej dvojmesačnej lehote, teda včas.

8. O náhrade trov konania rozhodol krajský súd tak, že žalobkyni ani žalovanému náhradu trov konania nepriznal (§ 25 SSP v spojení s § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku), nakoľko pomer ich úspechu a neúspechu v konaní bol rovnaký (žalobkyňa bola úspešná v časti zrušenia oznámenia žalovaného o vybavení podania a žalovaný bol úspešný v časti odmietnutia žaloby o zrušenie rozhodnutia Okresného úradu Nitra, katastrálneho odboru). Ďalšej účastníčke konania krajský súd nepriznal náhradu trov konania, nakoľko jej po jej pribratí do konania neuložil žiadnu povinnosť, pri plnení ktorej by jej trovy konania vznikli (§ 169 SSP).

II.

Kasačná sťažnosť, vyjadrenie

9. Proti právoplatnému rozsudku krajského súdu podal žalovaný v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a podľa povahy veci vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastavil s poukazom na § 462 ods. 1 SSP. Mal za to, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil a nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. K judikatúre najvyššieho súdu, na ktorú vo svojom rozhodnutí poukazoval krajský súd, žalovaný uviedol, že päť zo siedmich menovaných rozsudkov nebolo vynesene v čase vydania preskúmaného oznámenia žalovaného. Tiež poukázal na to, že aj samotný najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach konštatoval, že judikatúra najvyššieho súdu nebola vo veci uplatnenia fikcie doručenia v zmysle § 24 ods. 2 správneho poriadku jednotná.

11. Žalovaný poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Sžd/5/2013, v ktorom sa Najvyšší súd Slovenskej republiky nestotožnil so záverom krajského súdu, že pokiaľ žalobca zásielku reálne prevzal, nie je možné aplikovať fikciu doručenia. Žalovaný tiež poukázal na názor Najvyššieho správneho súdu Českej republiky vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. 4As/67/2005 zo dňa 30. novembra 2006, podľa ktorého citované ustanovenie správneho poriadku spája vznik danej fikcie s márnym uplynutím trojdňovej lehoty, behom ktorej nedôjde k vyzdvihnutiu zásielky, a nie s nevyzdvihnutím si zásielky vôbec.

12. Žalovaný uviedol, že úpravou tzv. náhradného doručovania zákonodarca sledoval cieľ a účel odstrániť určité prípady právnej neistoty spôsobenej bezdôvodným nepreberaním zásielok adresátom a zabrániť snahám spôsobiť prieťahy v konaní. Podmienkou vzniku fikcie doručenia písomnosti je zachovanie predpísaného postupu doručovateľom, a to, aby sa adresát, ktorý nebol doručovateľom zastihnutý, v mieste doručenia zdržiaval. Žalobkyňa nenamietala, že by sa v mieste doručenia v čase doručovania nezdržiavala, preto táto skutočnosť nie je v tomto konaní sporná.

13. Žalovaný zdôraznil, že k legislatívnej zmene v znení § 24 ods. 2 správneho poriadku ohľadom fikcie doručenia, tak aby bol plne zohľadnený skutočný deň prevzatia uloženej písomnosti na pošte, došlo až novelou zákonom č. 149/2017 Z.z. s účinnosťou od 1. júla 2017. V dôvodovej správe k uvedenému zákonu sa uvádza, že súčasná právna úprava fikcie doručenia do vlastných rúk je voči občanom Slovenskej republiky - ako adresátom písomností správnych orgánov - nespravodlivá, a to najmä z dôvodu, že v prípade, ak si občan vyzdvihne na pošte písomnosť napr. 18. deň od uloženia, má sa

právne za to, že mu bola písomnosť doručená už tretí deň lehoty a teda napríklad v prípade všeobecnej odvolacej lehoty podľa správneho poriadku v dĺžke 15 dní mu vlastne plynie v správnom konaní posledný deň lehoty na podanie odvolania voči prvostupňovému rozhodnutiu správneho orgánu. Ďalej bolo v dôvodovej správe uvedené, že v prípade prevzatia uloženej písomnosti na pošte sa bude považovať za deň doručenia deň reálneho prevzatia tejto písomnosti na pošte (čo sa pred novelou po troch dňoch od uloženia u občanov nezohľadňovalo, a to aj v prípade, ak si adresát zásielku počas uloženia na pošte prevzal).

14. Žalovaný vytkol krajskému súdu nevysporiadanie sa so skutočnosťou, že žalobkyňa (bez vysokoškolského právnického vzdelania druhého stupňa) nebola pri spísaní a podaní správnej žaloby zastúpená advokátom v zmysle § 49 ods. 1 SSP.

15. Nepribratie súčasného vlastníka dotknutých nehnuteľností do konania a konštatovanie, že zrušením oznámenia a vrátením veci na ďalšie konanie nemôžu byť dotknuté jeho práva naplnia pochybenie podľa § 440 ods. 1 písm. f) a g) SSP.

16. Žalovaný tiež namietal, že krajský súd sa v odôvodnení rozsudku nevysporiadal so zrejmom skutočnosťou, že vrátenie veci žalovanému na ďalšie konanie je nevykonateľné z dôvodu, že aktuálnym vlastníkom predmetných nehnuteľností je už spoločnosť MH Invest, s.r.o.

17. Žalovaný rovnako tak v kasačnej sťažnosti namietal nesprávne označenie žalovaného v napadnutom rozsudku. Správne mal byť žalovaný označený ako Okresný úrad Nitra, odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností, nakoľko štátnu správu vykonáva odbor okresného úradu alebo organizačný útvar odboru okresného úradu.

18. Žalobkyňa vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti, stotožňujúc sa so závermi krajského súdu, navrhla, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol.

III.

Právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) sa najprv zaoberal formálnymi náležitosťami kasačnej sťažnosti a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je podaná včas (§ 443 ods. 2 písm. a) SSP), osobou oprávnenou podať kasačnú sťažnosť (§ 442 ods. 1 SSP), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustná (§ 439 ods. 1 SSP) a obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti (§ 445 ods. 1 SSP).

20. Následne kasačný súd preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 SSP, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk, podľa § 137 ods. 4 SSP a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

21. Z predloženého administratívneho spisu žalovaného kasačný súd zistil, že Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor rozhodnutím č. V 5838/2015-16 zo dňa 18.11.2015 zastavil katastrálne konanie o návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Uvedené rozhodnutie bolo doručované žalobkyňi doporučené do vlastných rúk s opakovaným doručovaním, keď oba pokusy o doručenie (dňa 30.11.2015 a 01.12.2015) boli neúspešné. Po druhom neúspešnom pokuse o doručenie bola zásielka s rozhodnutím uložená dňa 01.12.2015 na pošte. Žalobkyňa si zásielku s predmetným rozhodnutím osobne prevzala dňa 14.12.2015, čo potvrdila na doručeníke svojím vlastnoručným podpisom. Proti napadnutému rozhodnutiu podala žalobkyňa dňa 22.12.2015 odvolanie.

22. Napadnutým oznámením žalovaný vyrozumel žalobkyňu, že jej odvolanie bolo podané oneskorene, po márnom uplynutí zákonnej 15-dňovej lehoty. Žalovaný v oznámení poukázal na to, že napadnuté

rozhodnutie jej bolo v zmysle § 24 ods. 2 správneho poriadku právne doručené dňa 04.12.2015 fikciou doručenia (nevyzdvihnutím zásielky do troch dní od uloženia), aj keď si ho prevzala následne aj fyzicky dňa 14.12.2015. Lehota na podanie odvolania podľa žalovaného žalobkyni uplynula dňa 21.12.2015, kedy bolo najneskôr možné podať včasné odvolanie. Žalobkyňa však podala odvolanie až v dňa 22.12.2015. Na základe podanej žaloby Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom zrušil napadnuté oznámenie z vyššie uvedených dôvodov a vec vrátil na ďalšie konanie.

23. Spornou otázkou vo veci je posúdenie splnenia podmienok na vznik fikcie doručenia. Ako už bolo uvedené, napadnuté rozhodnutie bolo po opakovanom neúspešnom pokuse o doručenie (v dňoch 30.11. a 01.12.2015) uložené dňa 01.12.2015 na pošte, pričom žalobkyňa si zásielku s predmetným rozhodnutím osobne prevzala dňa 14.12.2015. Žalobkyňa považuje za deň doručenia deň osobného prevzatia rozhodnutia na pošte, pričom tento deň je rozhodujúci pre začatie plynutia odvolacej lehoty. Žalovaný však za deň doručenia napadnutého rozhodnutia považuje tretí deň od uloženia zásielky na pošte, nakoľko si žalobkyňa v tejto lehote rozhodnutie nevyzdvihla a v súlade s § 24 ods. 2 správneho poriadku nastala fikcia doručenia.

24. Podľa § 24 ods. 2 správneho poriadku účinného v čase doručovania napadnutého rozhodnutia, ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

25. Kasačný súd sa v otázke právneho posúdenia splnenia podmienok na vznik fikcie doručenia v zmysle § 24 ods. 2 vety tretej správneho poriadku v prejednávanej veci stotožnil s názorom krajského súdu vyjadreným v napadnutom rozsudku.

26. Citované ustanovenie § 24 ods. 2 správneho poriadku zakotvuje inštitút tzv. náhradného doručenia do vlastných rúk. Predpokladom takéhoto postupu je však skutočnosť, že adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, nebol zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava a zároveň zanechanie dvoch upovedomení, z ktorých prvé upovedomenie je pokusom o ďalšie osobné doručenie a druhé upovedomenie je oznámením o uložení zásielky. Oznámenie o ďalšom osobnom doručení musí obsahovať deň a hodinu opakovaného doručenia. Obe upovedomenia sa vykonávajú vhodným spôsobom. Predpokladom však je skutočnosť, že adresát sa môže k písomnosti dostať obvyklým spôsobom. V takom prípade, pokiaľ si adresát zásielku do troch dní od jej uloženia nevyzdvihne, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, a to aj za predpokladu, že sa adresát o uložení svojej zásielky nedozvedel.

27. Kasačný súd súhlasí so žalovaným, že v minulosti bol právny názor najvyššieho súdu na vznik fikcie doručenia v podstate zhodný s názorom žalovaného, keď za splnenia zákonom predpísaného postupu bola zásielka nevyzdvihnutá do troch dní od jej uloženia na pošte považovaná tretím dňom od jej uloženia za doručenú. Avšak v prejednávanej veci nemôže kasačný súd neprihliadnuť na novšiu judikatúru najvyššieho súdu tak, ako ju vo svojom rozsudku citoval aj krajský súd, v ktorej najvyšší súd v záujme zachovania právnej istoty dospel k záveru, že ak si adresát zásielku osobne prevezme na pošte v odbernej lehote, je vylúčené aplikovať inštitút náhradného doručenia, pretože takýto postup by bol v rozpore s účelom a zmyslom inštitútu náhradného doručenia, ako aj v rozpore s princípom právnej istoty.

28. Uvedený právny názor vo svojich rozhodnutiach (napr. sp. zn. 3Sžp/6/2013 zo dňa 17.09.2013, sp. zn. 4Sžo/67/2014 zo dňa 06.10.2015, sp. zn. 4Sžo/85/2015 zo dňa 01.03.2016, sp. zn. 3Sžo/101/2015 zo dňa 30.03.2016, sp. zn. 6Sžo/81/2015 zo dňa 25.01.2017, sp. zn. 3Sžo/245/2015 zo dňa 25.04.2017) najvyšší súd okrem vlastných vyslovených záverov oprel aj o nálezy Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 65/2010-49 zo dňa 27.10.2010, v ktorom ústavný súd uviedol, že „... Využitie fikcie doručenia podľa poslednej vety citovaného ustanovenia § 24 ods. 2 správneho poriadku prichádza do úvahy iba v

prípade splnenia všetkých týmto ustanovením stanovených zákonných predpokladov, t. j. preukázanie skutočnosti, že adresát zásielky určenej do vlastných rúk sa v čase jej doručovania v mieste doručovania aj skutočne zdržoval, a teda mal aj reálnu možnosť dozvedieť sa o pokusoch poštového doručovateľa predmetnú zásielku mu doručiť (napr. stanovisko uverejnené v periodiku Zo súdnej praxe č. 4/2001), tiež preukázanie, že poštový doručovateľ dodržal postup pri doručovaní zásielky adresovanej do vlastných rúk, pretože ak napr. poštový doručovateľ po prvom neúspešnom doručovaní zásielky určenej do vlastných rúk zásielku ihneď uložil na pošte bez toho, aby sa pokúsil ju doručovať opakovane po tom, ako o tom adresáta vhodným spôsobom upovedomil, nemôže dôjsť k naplneniu zákonných podmienok na uplatnenie fikcie doručenia (napr. Výber rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu 1/1971, Zborník stanovísk, správ a rozhodnutí a stanovísk najvyššieho súdu č. 52/1996). Obdobne, ak doručienka zásielky určenej adresátovi do vlastných rúk, ktorá bola uložená na pošte, obsahuje iba jeden podpis poštového doručovateľa, nemá povahu verejnej listiny, pretože neobsahuje všetky predpísané náležitosti (C.H. BECK č. RNs C 155/2001). V prípade náhradného doručovania je uvedeným ustanovením konštruovaná právna fikcia, že účinky doručenia písomnosti nastanú ex lege po uplynutí stanovenej doby aj voči tomu, kto písomnosť fakticky neprevzal. Právna fikcia je právno-technický postup, pomocou ktorého sa považuje za existujúcu situácia, ktorá je zjavne v rozpore s realitou a ktorá dovoľuje, aby z nej boli vyvedené odlišné právne dôsledky než tie, ktoré by plynuli iba z konštatovania faktu. Účelom fikcie v práve je posilniť právnu istotu. Právna fikcia, ako nástroj odmietnutia reality právom, je nástrojom výnimočným, striktno určeným pre naplnenie tohto jedného z hlavných ústavných postulátov právneho poriadku v podmienkach právneho štátu. Aby mohla právna fikcia svoj účel naplniť (dosiahnutie právnej istoty), musí rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spája. Ak nie sú všetky právne náležitosti splnené, súd nie je oprávnený naplnenie fikcie konštatovať. V zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy možno štátnu moc uplatňovať len v prípadoch a stanovených medziach spôsobom, ktorý ustanoví zákon (m.m. I. ÚS 119/07)."

29. V neposlednom rade považuje kasačný súd za potrebné poukázať aj na zmenu legislatívnej úpravy, keď fikcia doručenia nastávajúca tretím dňom uloženia zásielky na pošte bola nahradená úpravou, keď písomnosť sa považuje za doručeníu až dňom vrátenia nedoručenej zásielky správnomu orgánu (ak si adresát nevyzdvihne písomnosť počas jej uloženia na pošte). Nová právna úprava (účinná od 01.07.2017) teda zohľadňuje skutočný deň prevzatia písomnosti v priebehu celej úložnej lehoty. Aj s poukazom na dôvodovú správu k uvedenej zmene ustanovenia § 24 správneho poriadku tak, ako z nej citoval žalovaný v kasačnej sťažnosti, v ktorej sa výslovne konštatuje, že súčasná právna úprava fikcie doručenia do vlastných rúk (teda právna úprava účinná do 30.06.2017) je voči občanom Slovenskej republiky ako adresátom písomností správnych orgánov nespravodlivá, možno mať za to, že zmena judikatúry najvyššieho súdu v otázke posudzovania náhradného doručenia bola dôvodná.

30. S poukazom na novšie ustálený právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého k aplikácii ustanovení náhradného doručenia môže dôjsť iba v prípade, že nedošlo k reálnemu doručeniu, ktorý už bol vyslovený (v okrem vyššie uvedených rozhodnutiach) aj vo veciach totožných účastníkov o zhodných právnych otázkach, a to v jeho rozsudkoch sp. zn. 10Sžrk/13/2018 a 10Sžrk/7/2018 zo dňa 21. novembra 2018, ako aj 10Sžrk/10/2018, 10Sžrk/5/2018 a 10Sžrk/4/2018 zo dňa 30. januára 2019, 3Sžrk/5/2018 zo dňa 17. apríla 2019, 10Sžrk/22/2018 zo dňa 30. apríla 2019, 4Sžrk/8/2018 a 4Sžrk/11/2018 zo dňa 13. mája 2019, a s tým súvisiaci záujem na jednotnosti judikatúry považuje kasačný súd právny názor vyslovený krajským súdom v napadnutom rozsudku za ústavne konformný a kasačnú sťažnosť žalovaného za nedôvodnú.

31. V prejednávanom prípade je nepochybné, že v priebehu odbernej lehoty dňa 14.12.2015 si žalobkyňa zásielku, ktorej obsahom bolo napadnuté rozhodnutie, na pošte reálne prevzala. „V danom prípade doručenie, a to náhradné doručenie a aj reálne doručenie, preukazuje jedna a tá istá doručienka. Z doručienky je zrejmé, že došlo ku konkurencii spôsobov doručovania zásielky tým, že v priebehu odbernej lehoty si adresát zásielku reálne prevzal. Pokiaľ doručienka, z ktorej správny orgán vychádza, preukazuje súčasne reálne doručenie, správny orgán už skutočnosti týkajúce sa náhradného doručenia neskúma. Náhradné doručenie je iba subsidiárnym prostriedkom doručovania písomností, jeho okolnosti musia byť vždy riadne preukázané, spravidla vyžaduje ďalšie dokazovanie. Uprednostnenie náhradného

doručenia na základe toho istého dôkazného prostriedku nemožno považovať za ústavne konformné podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky." (z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sžp/6/2013 zo dňa 17.09.2013).

32. Kasačný súd dospel v súlade s názorom krajského súdu k záveru, že lehota 15 dní na podanie odvolania začala žalobkyni plynúť dňom 15.12.2015 a uplynula dňa 29.12.2015, a preto jej odvolanie, ktoré doručila žalovanému osobne dňa 22.12.2015 bolo podané včas a je povinnosťou žalovaného o ňom meritórne rozhodnúť.

33. Vzhľadom na to, že žalobkyňa zásielku reálne prevzala, čo je pri posúdení doručenia skutočnosť majúca prednosť pred uplatnením inštitútu náhradného doručenia, kasačný súd konštatuje, že v prejednávanej veci už nebol dôvod skúmať splnenie podmienok pre náhradné doručenie, a teda dodržanie zákonného postupu pri doručovaní písomnosti, keď žalobkyňa namietala, že doručovateľ po prvom neúspešnom pokuse o doručenie ju žiadnym spôsobom neupovedomil, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu.

34. Kasačný súd nepovažoval za dôvodnú námietku žalovaného o nevykonateľnosti rozsudku krajského súdu, pretože vlastníkom predmetných nehnuteľností je už spoločnosť MH Invest, s.r.o. Správne súdnictvo je v zásade založené na prieskume rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktoré už nadobudli právoplatnosť. Ich prieskum však nie je len deklaratórny, bez reálnej možnosti nápravy. Ak správny súd dospeje k záveru o nezákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy a takéto rozhodnutie zruší, správny orgán sa musí vecou znova zaoberať. Konštrukcia žalovaného popiera účel správneho súdnictva. Podanie žaloby by vo svetle jeho argumentácie malo len čisto formálny charakter a nezákonný postup správneho orgánu by bol nepostihnuteľný či nenapraviteľný. Žalovaný je povinný rešpektovať zrušujúci rozsudok krajského súdu a rozhodnúť meritórne o podanom odvolaní žalobkyne. Krajský súd zrušil v podstate procesné rozhodnutie žalovaného nezaoberajúce sa meritom veci a vec sa vracia do štádia odvolacieho konania na správnom orgáne.

35. Vo vzťahu k namietanému nepribratiu spoločnosti MH Invest, s.r.o. do konania, sa kasačný súd stotožňuje s názorom žalovaného, že v prípade tohto subjektu, ako súčasného vlastníka dotknutých nehnuteľností, zrušenie napadnutého rozhodnutia správneho orgánu sa môže priamo dotknúť jeho práv alebo právom chránených záujmov. Poukazoval na ust. § 33 SSP, podľa ktorého ak sa od začatia konania nekoná s niekým, o ktorého právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach sa má konať, len čo sa o tom správny súd dozvie, vydá uznesenie, ktorým ho priberie do konania ako účastníka konania. Z uvedeného ustanovenia logicky vyplýva, že za účastníka bude v zásade priberaný ten, komu by inak svedčilo účastníctvo v konaní podľa § 32 ods. 3 písm. a) a b) SSP, t. j. tým, ktorí boli účastníkmi administratívneho konania a tí, na ktorých sa pre nerozlučné spoločenstvo práv a povinností so žalobcom alebo účastníkmi administratívneho konania musí tiež vzťahovať rozhodnutie správneho súdu. Avšak z obsahu administratívneho spisu kasačný súd zistil, že spoločnosť MH Invest, s.r.o. nebola účastníkom správneho konania, ani v tomto konaní nemala postavenie zúčastnenej osoby, ktorej skutočnosti by inak ex offio zodpovedal postup súdu podľa § 33 resp. § 41 ods. 1 SSP. Vzhľadom na pozíciu vyššie uvedenej spoločnosti, ktorá nebola účastníkom administratívneho konania, ani v ňom nemala postavenie zúčastnenej osoby, bolo jej oprávnením navrhnúť krajskému súdu, aby jej priznal postavenie osoby zúčastnenej na konaní podľa § 41 ods. 2 SSP. Z obsahu súdneho spisu podanie takéhoto návrhu oprávnenou osobou nevyplýva, preto kasačný súd vyhodnotil aj tento sťažnostný bod ako nedôvodný.

36. Pokiaľ ide o označenie žalovaného v napadnutom rozsudku, kasačný súd sa stotožňuje s názorom krajského súdu, že Okresný úrad Nitra má spôsobilosť byť účastníkom súdneho konania a samostatne konať pred súdom. Je miestnym orgánom štátnej správy tak, ako ho definuje zákon č. 180/2013 Z. z. Rozhodnutia napadnuté žalobou podanou v tomto súdnom konaní boli vydané jednotlivými organizačnými útvarmi Okresného úradu Nitra, teda boli vydané uvedeným miestnym orgánom štátnej správy, ktorého pasívnu legitimáciu nemožno poprieť.

37. Vo vzťahu ku kasačnej námietke, spočívajúcej v tvrdení, že krajský súd sa nevysporiadal so skutočnosťou, že žalobkyňa nebola pri spísaní a podaní správnej žaloby v predmetnej veci zastúpená advokátom v zmysle § 49 ods. 1 SSP, kasačný súd uvádza, že v prejednávanej veci bolo konanie začaté dňom doručenia žaloby Krajskému súdu v Nitre dňa 07.04.2016, teda za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku. Ustanovenie § 49 ods. 1 SSP nadväzuje na úpravu povinného právneho zastúpenia, zakotvenú v Občianskom súdnom poriadku v § 250a, ktoré však nezakotvuje povinnosť, zavedenú až Správnym súdnym poriadkom, aby žaloba bola podaná (spísaná) už priamo advokátom, resp. práva znalou osobou. Navyše žalobkyňa dňa 03.06.2016 predložila Krajskému súdu v Nitre plnomocenstvo udelené Advokátskej kancelárii Lawservice, s.r.o. na zastupovanie v predmetnom konaní, čím splnila povinnosť obligatórneho právneho zastúpenia. Kasačný súd preto nepovažoval túto námietku sťažovateľa za dôvodnú.

38. Z uvedených dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná, a preto ju zamietol.

39. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že účastníkom konania náhradu trov kasačného konania nepriznal. V prípade plne úspešnej žalobkyne mal kasačný súd za to, že vyjadrenie, ktoré bolo podané ku kasačnej sťažnosti, je prakticky totožné s tými, ktoré boli podané vo veciach vedených kasačným súdom pod sp. zn. 10Sžrk/22/2018, sp. zn. 10Sžrk/10/2018, sp. zn. 4Sžrk/8/2018 a sp. zn. 3Sžrk/5/2018, kde bol žalobkyni priznaný nárok na plnú náhradu trov kasačného konania. Účelom náhrady trov konania je kompenzovať náklady strany, ktoré jej vznikli v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. V tomto konaní bolo predložené len recyklované vyjadrenie, s ktorým nie je reálne spojený vznik ďalších nákladov strany v konaní, a ktoré nemalo na rozhodnutie kasačného súdu zásadný význam, preto kasačný súd za aplikácie § 167 ods. 3 písm. a) v spojení s § 467 ods. 1 S.s.p. mal za to, že sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa a náhradu trov konania žalobkyni nepriznal celkom. Žalovanému orgánu verejnej správy kasačný súd nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal, keďže nebol v konaní o kasačnej sťažnosti úspešný (§ 168 v spojení s § 467 ods. 1 S.s.p.). Ďalším účastníkom konania kasačný súd náhradu trov kasačného konania nepriznal, pretože im v kasačnom konaní nebola uložená povinnosť, s plnením ktorej by mu trovy kasačného konania vznikli (§ 169 v spojení s § 467 ods. 1 S.s.p.).

36. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.